Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 114 JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 17, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 17-го ЧЕРВНЯ 1997 р. Ч. 114 РІК CIV.

П. ЛАЗАРЕНКО ПЕРЕДБАЧУЄ ЕКОНОМІЧНИЙ РІСТ

Оттава. — Прем'єр-міністер України Павло Лазаренко, який відвідував Канаду у пошуках інвестицій, передбачив 13-го червня, що цього року валовий національний продукт (ВНП) України дещо зросте, а інфляція буде нижчою, ніж раніше передбачалося, повідомило агентство Ройтерс.

За словами прем'єра, інфляція в Україні, яка за попередніми прогнозами мала б бути на рівні 25 відс., не перевищить 11-12 відс., а ВНП зросте на один відсоток після того, як минулого року він упав на 10.5 відс.

Виступаючи в Національному пресовому клюбі, П. Лазаренко сказав, що Україна має „дуже добрі" підприємства і „унікальні" засоби для виробництва. За його словами, люди в Україні дуже зацікавлені в інвестиціях.

Однак український прем'єр не міг уникнути питання корупції в Україні. Тиждень до його приїзду торонтонська газета „Ґловб енд Мейл" надрукувала на першій сторінці статтю про корупцію, яка існує в урядових колах України.

„Ми маємо якісь недоліки? Звичайно, ми маємо, — сказав він. — Ми маємо корупцію? Так, корупція є скрізь до якоїсь міри". П. Лазаренко проте зазначив, що корупцію в Україні перебільшують його політичні опоненти, намагаючись ослабити Уряд перед виборами, запланованими через дев'ять місяців.

Ввечері 12-го червня П. Лазаренко зустрівся з канадським прем'єром Жаном Кретіє і мав провести наступні кілька днів подорожуючи по Канаді у пошуках інвесторів і торговельних партнерів.

Від 1991 року, коли Канада визнала незалежність України, торгівля між двома країнами постійно зростає. Згідно з урядовими джерелами Канади, експорт її зріс до 37.7 млн. канадських долярів. Минулого року Україна імпортувала канадських товарів на суму 16.4 млн. канадських долярів, що на 5 відс. вище ніж в 1993 році.

Виступаючи в Оттаві, П. Лазаренко також подякував президентові Росії Борисові Єльцинові за те, що він вирішив проблему поділу Чорноморської фльоти.

Парлямент України розгляне подання прокурора проти Г. Омельченка

Київ (УНІАР). — У четвер, 12-го червня, на сесії Верховної Ради України депутатам роздано матеріяли, підготовані Комітетом депутатської етики на підставі подання генерального прокурора України Григорія Ворсінова з вимогою позбавити голову Комітету боротьби зі злочинністю Григорія Омельченка депутатської недоторканости та притягнення до відповідальности. Серед розданих матеріялів — рішення Комітету, подання генерального прокурора і лист Григорія Омельченка до голови Комітету депутатської етики Петра Шейка.

У поданні генерального прокурора Г. Ворсінова з 21-го квітня 1997 року сказано, що Г. Омельченко "неодноразово поширював свідомо неправдиві вигадки на адресу вищих державних осіб, в тому числі й Президента України Леоніда Кучми". За твердженням Г. Ворсінова, прокуратурою зібрано достатньо доказів для притягнення народного депутата України, голови Комітету боротьби з корупцією Г.Омельченка до кримінальної відповідальности за ст.125 ч.2, ст.165 ч.1, ст.172 ч.1, ст.181 та ст.188 ч.2 Кримінального кодексу України. Тобто, за поширення свідомо неправдивих вигадок, наклепів, що ганьблять іншу особу, зловживання службовим становищем, підлог і розголошення даних попереднього слідства та втручання у діяльність працівника правоохоронних органів. Генеральний прокурор просить парлямент дати згоду на притягнення Г.Омельченка до відповідальности.

Г. Омельченко у листі на адресу П.Шейка пише, що перебіг подій, які передували порушенню генеральним прокурором України Г. Ворсіновим проти нього кримінальної справи, дають підстави вважати це помстою з боку Ворсінова.

На думку Г. Омельченка, це також провокація проти Комітету боротьби з корупцією й організованою злочинністю і намагання змусити замовкнути та не говорити людям правду про факти корупції на вищих рівнях влади. Зокрема, в Адміністрації Президента і Кабінеті Міністрів, де панує економічна безвідповідальність, аморальність і корупція, що привело до повного пограбування українського народу, поставивши його на межу виживання.

Пише Г.Омельченко і про спробу знищення парляментарної контролі за працею правоохоронних органів та інших державних органів виконавчої влади, діяльність яких, вірніше бездіяльність, породила чиновницьке засилля і корупцію, правне свавілля і масовий суспільний страх, повну зневіру людей у спроможність влади захистити життя, здоров'я, права і свободи громадян. Г. Омельченко вважає, що під страхом кримінального покарання робиться спроби залякати депутатів, заборонивши їм вести боротьбу з корупцією і мафією в органах державної влади. Це, на думку Омельченка, помста за критику діяльности Президента Л. Кучми, П. Лазаренка, Г. Ворсінова, заступника голови СБУ Анатолія Бєляєва, міністра сільського господарства Анатолія Хорішка, колишнього міністра оборони Валерія Шмарова та колишнього міністра сільського господарства Юрія Карасика. Трьох міністрів — А. Хорішка. В. Шмарова і Ю. Карасика Президент змушений був звільнити після того, як йому представили матеріяли про їхні зловживання.

Г.Омельченко висловлює готовість дати всі необхідні пояснення на засіданні Комітету депутатської етики.

Київ будуватиме для Баку кораблі

Баку. — Україна побудує для Азербайджану 10 вантажних кораблів, кожен з яких здатний перевозити до 3,000 тонн вантажу, повідомила 15-го червня УНІАР. В обмін Україна, очевидно, діставатиме каспійську нафту.

Домовлення, укладене між урядами Азербайджану і України, передбачає підписання найближчим часом контракту, який діятиме до 2002 року. Два перші кораблі мають бути спущені на воду вже наступного року.

Кожне з суден обійдеться Азербайджанові у 5 млн. дол., сказав заступник начальника Каспійського пароплавства (Каспар) цієї країни Ельшад Халигов. Він не виключив, що Баку платитиме за кораблі своєю нафтою.

„Каспар узяв курс на оновлення фльоти і ми більше не маємо наміру купувати судна, які були у використанні, тому що Міжнародна морська організація посилила вимоги до технічного стану плавних засобів, — сказав він. — В майбутньому ми готові розглянути питання про спорудження на підприємствах України танкерів".

Як відомо, Україна, залежна від російських енергоносіїв, намагається знайти альтернативні джерела ресурсів. Разом з Азербайджаном і Грузією вона будує так званий транскавказький транспортний коридор, який має змінити її економічні зв'язки з цими державами і тим самим збільшити економічну незалежність від Росії. Азербайджан є для України особливим партнером, оскільки він, як і вона, має напружені відносини з Росією і виступає проти зміцнення СНД, в якому домінує Москва.

Верховний суд Ізраїля підтримав Б. Нетанягу

Єрусалим, Ізраїль. — У неділю, 15-го червня, Верховний суд Ізраїля підтримав попереднє рішення головного прокуратора не покликати до судової відповідальности прем'єр-міністра Беньяміна Нетанягу, або його міністра юстиції за надуживання своїх становищ у політичних впливах, чим значно облегшили теперішні турботи уряду.

Одначе існуючі проблеми можливої конфронтації з американськими жидами щодо правил навернення до юдейства, зростаюче напруження з уваги на застій у переговорах з палестинцями і нові внутрішні коаліційні невзгоди змусили Б. Нетанягу відкликати подорож до ЗСА.

Все ж таки рішення Верховного суду досить ефективно перервало будь-які політичні спекуляції з приводу афери Бар-Она, що вже тягнеться понад шість місяців і досі гальмувала всякі почини Б. Нетанягу.

Справа політичного значення після того, як почали кружляти поголоски, що під тиском впливового політика, котрий хотів у цей спосіб здобути впливи для особистих легальних проблем, прем'єр-міністер Б. Нетанягу призначив на становище головного прокуратора маловідомого адвоката Роні Бар-Она. Після довгого слідства генеральний прокуратор Ельякім Рубінштайн дійшов до висновку, що немає достатніх доказів на те, щоб прем'єр-міністра Б. Нетанягу та його міністра юстиції Цаґі Ганеґбі потягати до судової відповідальности. Одначе він порекомендував розглянути закиди проти Арієга Дері, впливового політика релігійної партії Шас.

В Україні діє Проєкт "АЙРЕКС"

Київ (УНІАР). — Тут відбулася пресова конференція Ради міжнародних наукових досліджень та обмінів "АЙРЕКС", присвячена розпочатому у 1995 році проєктові інституційних партнерств. Проєкт включає партнерство американських, українських та російських інституцій з метою удосконалення освітніх програм.

На пресовій конференції відзначено, що за два роки розроблено ділові ігри, за допомогою яких вивчаються принципи менаджменту та фінансового управління, створено центр нових технологій, підготовлено 15 курсів для викладання предметів з охорони довкілля, створено центр сприяння реформам у Закарпатській області, розроблено стандартне тестування студентів медичних навчальних закладів, розпочато запровадження ринкових принципів у фармерстві.

Роджер Йоколсон, керівник українського відділу Американської агенції міжнародного розвитку, яка фінансує діяльність "АЙРЕКС" зазначив, що з огляду на "чітку і плідну працю партнерів можна говорити про тривалі відносини", тому американська сторона вирішила продовжити свою місію в Україні ще на 4 роки.

На черзі стоїть поєднання органів місцевого самоврядування ЗСА і України і становлення американського бизнесу в Україні. Керівництвом "АЙРЕКС" 9-го червня підписано угоди з 10-ма установами з приводу розповсюдження матеріялів проєкту інституційних партнерств в Україні та дальшу співпрацю в сільському господарстві, економіці, малому і середньому підприємництві, охороні здоров'я і довкілля.

Інформаційний координатор проєкту Оксана Майдан повідомила про початок нового етапу діяльности проєкту — введення в безплатний обіг випрацюваних 400 матеріялів. Для цього буде створено базу даних, яку матиме "АЙРЕКС" та співпрацюючі установи.

Заборони на експорт зерна не буде

Київ. — Цього року Уряд не забороняти торгівцям експортувати українське зерно за кордон, повідомило агентство Ройтерс, покликаючись на віцепрем'єра з питань економічної реформи Сергія Тигипка.

Торгівці твердять, що вони досі терплять від заборони, яку Уряд начебто наклав минулого року, намагаючись наповнити державні засіки після дуже низького врожаю. Кабінет Міністрів ніколи формально не признавав, що він накладав заборону, однак кілька урядовців нещодавно згадували певні минулорічні обмеження щодо експорту зерна.

Цього року Україна сподівається зібрати 35 млн. тонн збіжжя, що на 10 млн. тонн вище ніж торік. Міністер сільського господарства Михайло Зубець сказав кілька днів перед тим, що експорт зерна зросте цього року вдвічі.

В Україні
(З інформацій УНІАР)

РОЗПОЧАТО ОПЕРАЦІЮ "ЧИСТЕ ПОВІТРЯ"

ХАРКІВ. — Працівники Управління екологічної безпеки України спільно з працівниками автомобільної інспекції на початку червня розпочали операцію "Чисте повітря", у ході якої перевіряють токсичність українських і закордонних автомобілів. За підсумками першого дня перевірки, найтоксичнішими визнано російські автомобілі марки ВАЗ, тобто Волзького автомобільного заводу. Трохи менше токсичними визнано автомобілі ЗАЗ, тобто Запорізького автомобільного заводу. До розряду "чистих" потрапили авта з капіталістичних країн. Найбільш забрудненим визнано Дергачівський район Харківської области, на території якого — міське сміттєзвалище.

КРИТИКУЮТЬ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА

КИЇВ. — Голова Вінницької обласної державної адміністрації, голова Народно-Демократичної Партії Анатолій Матвієнко, виступаючи на другому з'їзді партії, заявив, що Президент України має вжити найрадикальніших кроків, включаючи й резиґнацію прем'єр-міністра Павла Лазаренка. За словами Матвієнка, НДП не буде сліпо підтримувати всі кроки Президента. Наприклад, зазначив голова партії, викликає занепокоєння кадрова політика голови держави в цетрі та реґіонах, де на керівних постах залишається багато "прихованих комуністів", а корумпованість "деяких високопоставлених чиновників та їхня жадоба до наживи чомусь не привертають уваги голови держави". Передусім, за словами А.Матвієнка, це стосується першої особи у виконавчій владі — нинішнього прем'єр-міністра Павла Лазаренка, "який повинен нести за все відповідальність, у тому числі, і не в останню чергу, за особисту мораль". На з'їзді НДП лунала критика і на адресу голови Верховної Ради України Олександра Мороза, якого звинувачували у "надзвичайних амбіціях" і в тому, що він не бере на себе відповідальности за дії парламенту. Президент України Леонід Кучма, перебуваючи в Дніпропетровському, на прохання журналістів прокоментувати вимогу лідера НДП, сказав, що різка заява лідера партії переслідує інтереси самої партії. Часті зміни не дають добрих наслідків, вважає Президент, а щоб змінити ситуацію на краще, треба всім про це дбати, "а Урядові слід додати обертів". Голова Верховної Ради Олександер Мороз з цього приводу сказав: "Не справа партії, яка не при владі, коментувати дію партії, яка при владі". Крім того, Мороз зазначив, що він у часи СССР членом ЦК КПСС не був, а Матвієнко був членом ЦК КПУ-КПСС і першим секретарем Комсомолу, то ж, говорячи про прихованих комуністів, він очевидно мав на увазі себе. П. Лазаренко також не залишився у боргу. Він сказав, що очолювана Матвієнком Вінницька область показує приріст валового внутрішнього продукту, а заборгованість з виплат пенсій одна з найбільших серед областей України. Тим часом А.Матвієнко брав п'ять відпусток для вирішення партійних справ. Отож йому треба обрати щось одне: жити в Києві й займатися партійними справами, або працювати у виконавчій гілці влади.

ЗЛОЧИНЦЯ ПОКАРАНО

БРОВАРИ, КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ. — До 9-ох років позбавлення волі з конфіскацією майна засуджено мешканця міста, який викрав двох тринадцятирічних хлопців і вимагав за них викуп.

УДАСКО МАЄ НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА

ІЗМАЇЛ, ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ. — Тут у структурі місцевого акціонерного товариства "Українська Дунаїська Акціонерна Судохідна Компанія" (УДАСКо). Наказом міністра транспорту України на пост президента компанії на умовах п'ятирічного контракту призначено Петра Суворова. Раніше він працював віцепрезидентом УДАСКо з технічної експлуатації та розвитку фльоти. Колишнього президента УДАСКо Олексія Техова звільнено у зв'язку із закінченням контракту.

ОБГОВОРЕНО ПРОБЛЕМИ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

КИЇВ. — Тут відбулася конференція "за круглим столом" на тему проблем засобів масової інформації в областях і районах, зокрема, йшлося про державний підхід до зазначених проблем. Конференцію започаткувало Міністерство Інформації України і віднині вона діятиме постійно. Представники засобів масової інформації збиратимуться щокварталу і спільно шукатимуть шляхів вирішення проблем та дбатимуть, щоб газети, радіо і телебачення були впливовою силою в державі. Учасники конференції обговорили питання приватизації та передплати, питання нанесення шкоди видавцям через гальмування приватизаційних процесів та бюрократичні перешкоди. Міністер інформації Зіновій Кулик наголосив, що подолати інертність можна тільки спільною дією представників преси як у центрі, так і в областях. Саме для цього потрібно систематичне виробниче конструктивне спілкування в Міністерстві Інформації.

ЛБА — гідний послідовник традицій минулого

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Львівська Богословська Академія, що гідно відновила традиції Греко-Католицької Богословської Академії, заснованої Митрополитом Андреєм Шептицьким у 1928 році, хоча існує щойно три роки, то вже ж розвинула свою діяльність на цілу ширину. Про це інформують вичерпно гості в редакції, які цілою душею і усім своїм знанням служать ЛБА, так, як це можуть робити лише молоді, повні завзяття, але й вирі, люди.

Андрій Ясіновський і його дружина Оксана відвідують нас в товаристві о. диякона Юрія Малаховського, що був інспіратором їхнього приїзду з Бостону для інформаційної доповіді в рамках Т-ва за Патріярхат, як також гостини в редакції „Свободи".

В часі відвідин у „Свободі" (з ліва): А. Ясіновський, О. Ясіновська і о. диякон Ю. Малаховський.

Мгр А. Ясіновський тепер перебуває один семестер в Єзуїтській академії...

(Закінчення на стор. 3)

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

Керґонксон, Н. Й. — Тут на кортах Союзівки, відпочинкової оселі Українського Народного Союзу, від п'ятниці, 4-го липня, до неділі, 6-го липня, Український Лещетарський Клюб влаштовує тенісові змагання УСЦАК — СХІД. Реєстрація в п'ятницю, 4-го липня, в 12-ій год. вполудне, а початок змагань в 1-ій год. по полудні. Оплата: юньйори 10 дол., а дорослі 15 дол. Провідник змагань — Юрій Савчак. Трофеї уфундовані Рамада готелем з Іст Ганновер, Н. Дж.

У СВІТІ

У ЧЕТВЕР, 12-ГО ЧЕРВНЯ, Кофі Аннан, генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй, намагаючись посилити ролю цієї міжнародної організації в обороні людських прав у світі, іменував ірляндського президента Мері Робінсон своїм новим комишенером з ділянки людських прав. Це призначення з радістю привітали головні організації оборони людських прав, які були тими, що домагалися іменувати на це становище людину, котра має політичне імя, повагу та знання в ділянці людських прав та боротьби в їхній обороні по цілому світі.

РЕЧНИКИ КУБИНСЬКОГО УРЯДУ повідомили минулого четверга, 12-го червня, що президент Фідель Кастро післав членів свого кабінету до кількох країн Південної Америки зі завданням просити їхньої допомоги в переконуванні ЗСА не загострювати санкцій проти Куби. Речник кубинського міністерства закордонних справ Міґуель Альфонсо підтвердив, що саме це було метою поїздки минулого тижня міністра закордонних справ Роберта Робайни до Нікараґуи, Домініканської Республіки, Панами, Сальвадору, Коста-Ріки і Мехіко, віцепрезидента Карльоса Ляги до Уруґваю, Арґентини і Чіле та міністра інвестицій Ібраґіма Феррадаза до Перу.

В АМЕРИЦІ

КАПІТУЛЮЮЧИ ПІД ПОЛІТИЧНИМ тиском, республіканський Конгрес у четвер, 12-го червня, схвалив, а президент Билл Клінтон підписав, закон наглої допомоги потерпілим від повеней та інших природних нещасть, на суму 8.6 блн. дол. Але це після кількатижневих спроб зі сторони республіканців долучити до згаданого закону два непричетні до того додатки, котрі змусили президента накласти вето на першу версію пропонованого закону. Ця справа дуже пошкодила політичному пристижеві республіканців, але крім того чітко показала розбіжність думок між керівництвом і членами республіканського Конгресу.

У ЧЕТВЕР, 12-ГО ЧЕРВНЯ, Палата Репрезентантів голосами 310 до 114 схвалила законопроєкт про конституційну зміну для охорони американського прапора. Конгресмени твердять, що цим разом ця пропозиція має більшу можливість у Сенаті, як тому два роки коли для отримання двох третіх голосів забракло чотири. Якщо Сенат цим разом схвалить також цю пропозицію, то для конституційної зміни потрібно ще підтримки трьох четвертих з усіх 50 стейтів. Тим часом гострі дискусії на ту тему продовжуються та загострюють ситуацію між консервативцями і лібералами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.
Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Яке їхало — таке здибало

У народній мудрості нашого народу, з давніх давен, збереглося повір'я про те, що за паству відповідає пастир, бо він є тим провідником-опікуном, який повсякчасно турбується її долею та живе її радощами і смутками. Це він є тим, хто унапрямлює її до правильних дій та хоронить від небезпек, які чигають на кожному кроці. З таким пастирем вона росте, міцніє та утверджується не тільки на рідному ґрунті, але й поза його кордонами, бо має сильні та здорові основи. У сьогоднішньому зматеріялізованому світі залишилося дуже мало таких пастирів, які б по-справжньому турбувалися своєю паствою. Тепер радше панують ті, що в першу чергу турбуються собою, своїми вигодами, достатками та особистими користями на майбутнє, але не конечно турбуються, яким буде це майбутнє для них і їхніх нащадків.

Сьогодні ми маємо Президента, проти якого за попередню невідповідну поведінку порушено судову справу, генерала, котрий втратив можливість, через минулі промахи, стати найвищим рангою військовиком у країні, та керівників громадських організацій, котрі самотужки роблять важливі рішення, не зважаючи ні нащо. А там — депутатів, які відмовляються від присяги народові, що вибрав їх своїми представниками до Верховної Ради країни; державних представників, які не послуговуються мовою своєї держави, а мовою ворога, та громадян, які в погоні за мамоною свідомо руйнують молоду державу. І тут вперто насуваються слова духового велетня нашого народу Івана Франка, котрого пером й усім його життям керувала любов до України до українського народу, який у своїй поемі „Іван Вишенський" грізно запитує Отця Івана, коли той у молитві в монастирській печері на Атонській горі шукав власного спасення: *І яке ти маєш право,/ Черепино недобита,/ Про своє спасення дбати/ Там, де гине мілійон?*

У наші дні важко натрапити на подібних велетнів, які б, правом свого прикладу, шляхетности та гідности, могли поставити подібне питання тим, що сьогодні мають себе за „батьків народу", а з усього видно, що багатьох з них було б добре про це запитати. Чомусь забувають вони, що повірені мандати керівництва отримали вони від народу, волі котрого в жодному випадку не повинні забувати чи відкидати, а народ прагне тільки єдности, миру, гаразду та утвердження.

Завдання провідників не є легкими, але раз прийнятті добровільно, повинні б зобов'язувати та пригадувати, що вони, котрих народ своєю волею обрав на менш чи більш керівні становища, мають найперше дбати саме про народ, який їх обрав, та думати про те, що обрані вони не тільки панувати-керувати, але й відповідати перед майбутністю.

Все ж таки треба бути щирими і заявити, що в цій невідрадній ситуації вина не тільки за „батьками народу" та тими, що займають керівні становища в суспільстві . Винними є й ті, що своїми голосами, підтримкою та заохотою доручили їм виконувати цю, не під силу їм, працю. Вина, отже самого народу, громади. Коли сьогодні наші обранці свідомо чи несвідомо діють не так, як бажалось би, — то ми лиш похитуємо головами та нарікаємо. У кращому випадку, вміло ховаючись за отим так поширеним „моя хата з краю..." чи типовим „я не хочу бути причетним", хочемо вірити, що якісь невидимі добродушки принесуть йому в подарунку те, чого ми всі прагнемо. А прагнемо ми, як і кожне здорове суспільство — росту, утривалення, добробуту та збереження надбаного попередниками. Щоб зберегти свою спадщину, кожне покоління мусить додати свою цеглину до загального храму всенародного збереження, а не склавши руки відпочивати на здобутих лаврах своїх попередників, як це тепер широко практикується в громадах тут і в Україні, бо тоді воно стане тим поколінням, яке своїм нащадкам не залишить нічого.

Цілі народи та імперії зникли з лиця землі, коли віддали перевагу матеріялізмові й особистому задоволенню, а забули про плекання і збереження загального—всенародного. Сьогоднішня дійсність, більше чим будь-коли, вимагає від нас, тут і там, конкретної праці, а не ностальгічних зітхань про те, що було, бо самі зітхання не дадуть навіть короткотривалої теплоти минулого.

Праця про котру мова, — це не конечно монументальні проєкти всенародного маштабу. Тут ідеться про муравлину, вперту, послідовну працю нас усіх, щоб навчити майбутнє покоління, у цьому світі різноманітних культур, уміти шанувати себе, своїх і свого і вміти за цим постояти. В іншому випадку ми і наші нащадки станемо безбатченками, а сліди нашого буття зметуть вітри світових подій.

Ніхто з наших сучасників на це не має права, бо їм минулі покоління його не дали, а навпаки своїми жертвами, стражданнями та силою тисячолітніх прагнень наказали боронити та охороняти передану нам спадщину. Тому не показуймо пальцем звинувачення виключно на провід, бо він такий, на який собі наш народ і громада заслужили, або, як кажуть в народі: яке їхало — таке здибало.

В. Золотарьов,
Київ

ЧОМУ Л. КУЧМА ТЕРПИТЬ ТАКИЙ УРЯД?

Протягом кількох місяців Уряд і особисто прем'єр Павло Лазаренко зазнають досить різкої критики з боку президентської адміністрації, при чому напруга критики та серйозність звинувачень зростають щодня. Тяжкість і кількість гріхів Уряду давно перевищила критичну масу звільнення. А самого звільнення немає та й немає.

Складається враження, що Президент з якихось причин просто не може звільнити П. Лазаренка.

Першою такою причиною, як припускають деякі спостерігачі, є компромат на Президента, якого має Лазаренко. Боячись оприлюднення цих документів, Кучма сам не вирішує питання про звільнення, але створює навколо прем'єра такі умови, за яких той мав би піти сам. У цьому випадку ефект від можливої публікації компромати буде зовсім не таким звичним, як у випадку звільнення прем'єра. На користь цих припущень свідчить і заява Кучми про те, що він має звернутися до народу з приводу становища в країні. Цілком очевидно, що за умови, коли Президент має уповноваження для того, щоб звільнити Уряд у будь-який час, звернення до народу — то очевидний перебір.

Друга причина, можливо, полягає в тому, що П. Лазаренко, суміщуючи посаду прем'єра і найбільшого газового торгівця, має великий вплив на економіку, політичну ситуацію загалом і Президента зокрема. Кажуть, що Лазаренко відкрито заявляє про те, що йому не потрібно самому ставати Президентом, оскільки він „ставитиме" президентів.

Нарешті, третя існуюча і найвірогідніше основна причина: група Президента давно переживає кризу жанру. Ця криза пов'язана з вичерпаністю теми „мені не дають працювати", що нею Кучма послуговується ще з часів свого прем'єрства. Тема почала позначуватись уже на „проблемі Табачника". Цілком очевидно, що шукати винуватців буде дедалі важче.

Спрвді, що залишиться робити Президентові після звільнення Лазаренка? Воювати із парляментом буде безглуздо — Конституція заважає Леонідові Кучмі „перемогти" парлямент (адже суть боротьби полягає в тому, щоб вона все-таки колись закінчувалася перемогою Кучми). Новий Уряд після стільки звинувачень на адресу нинішнього Уряду просто зобов'язаний бути ідеальним і його, принаймні на початку, не можна буде чіпати. Тому Леонід Кучма зволікає зі звільненням Лазаренка, витискаючи із ситуації все можливе.

Однак політика має свою логіку, котра не завжди збігається з логікою політиків. Після звільнення Пинзеника, котрий поєднував у собі функції „прапора реформ" (для Заходу) і „козла відпущення" (для внутрішнього ринку), реформаторське становище Президента дуже похитнулося.

Тепер просте запитання: „Чому ж Кучма досі терпить такий поганий, на його думку, Уряд?" — ставитимуть не лише в Україні (на що адміністрація не звертає уваги), а й у кабінетах міжнародних фінансових установ.

І нарешті, останнє — ефект накопичення звинувачень спрацьовує нелінійним чином, а на зразок геометричної проґресії: те, що було актуальним місяць тому, за тиждень стає нудним, а через день — смішним.

Петро Безпалько,
Київ

Нова книга з діяспори про шахи

Під кінець 1996 року Львівське Науково-Видавниче Товариство „Академічний Експрес" випустило у світ чудову книжку „Партії та розповіді шахіста з Америки" багатократного чемпіона українців Північної Америки проф. д-ра Ореста Поповича з коментарями шахових партій міжнародного ґросмайстра Адріяна Михальчишина.

Великий шанувальник шахів і невтомний організатор шахових змагань м-м Дмитро Нагорний у „Час/Time" ч. 8 ц. р. уже зробив експрес-повідомлення про цей гарний „львівський презент українським шанувальникам Каїси". Тепер потрібно більш широко розповісти про книгу і її автора. Ось що пише про д-ра Поповича перший історик українських шахів Юрій Семенко у своїй унікальній праці „Шахи в Україні", описуючи відомих шахістів Північної Америки.

Орест Попович народився 18-го січня 1933 року у Львові. Опинившись після війни в американській зоні Німеччини, почав грати в шахи в таборах українських втікачів та в німецьких містечках. До ЗСА прибув з батьками в 1949 році. В 1955 році закінчив з найвищою відзнакою хемічний факультет Ратґерського університету, а в 1959 році захистив докторську дисертацію в Політехнічному інституті стейту Массачусетс. Від 1971 року — професор Бруклинського колежду Нюйоркського університету. Американський шаховий майстер від 1957 року. Неодноразовий переможець шахових турнірів ЗСА. Переможець турніру „Атлантик Опен", випередивши у ньому двох міжнародних ґросмайстрів — Бенка і Бирна. Багаторазовий чемпіон шахістів-українців Північної Америки. Впродовж багатьох років очолює ланку шахів УСВТ „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н. Дж. Від 1960 року О. Попович бере участь у змаганнях українських шахістів Північної Америки, спочатку як рядовий учасник, а пізніше як організатор і ланковий УСВТ. Біль подрібно про своє життя О. Попович розповідає на початку книги під заголовком „Від автора".

Передмову до книги написав добре відомий міжнародний ґросмайстер зі Львова Олександер Білявський, який, між іншим, пише, що „професор О. Попович підтвердив, що навіть відірвані від рідної землі наші земляки продовжували розвивати цю мудру гру, а, змагаючись з чужоземцями, завжди нагадували їм про свою національну приналежність", і що „книжка стане не тільки підсумком творчих здобутків Ореста Поповича, але й джерелом для об'єктивного дослідження і підтвердження тези про незламність українського духу". З цим не можна не погодитися.

Проф. О. Попович за 40 років шахової гри записав 2,500 партій, а у книзі, на жаль, приводиться тільки 130 кращих і найбільш пам'ятних, з них 20 партій з ґросмайстрами, в тому числі з чемпіонами світу — Р. Фішером і Б. Спаським, 41 партію з міжнародними майстрами, інші — з майстрами.

Виклад матеріялу книги ведеться ляконічною науковою українською мовою, вільною від русизмів.

В праці показана висока майстерність українців діяспори, які постійно мешкають за кордоном, але не забули своє батьківське коріння і своїми здобутками доповнюють високу клясу українських шахів у світі, їх високе місце в чемпіонатах світового і европейського рівня, їх внесок у культурну спадщину нашого народу.

Це вже друга чудова книга в українській шаховій літературі, написана представником діяспори, яка може стояти в одному ряді з унікальною книгою Юрія Семенка „Шахи в Україні" і з гідністю доповнювати її.

Шанувальники шахів знайдуть у книзі цікаві партії, дебютні варіянти, теоретичні новинки, розроблені автором, його безкомпромісні шахові поєдинки, історичні дані про гру в шахи в Північній Америці української діяспори, рідкісні фотографії учасників шахових поєдинків.

Цікавий діялог автора з міжнародним майстром Карлом Берґером про... історію України, і як виглядав би світ, якби бій під Полтавою в 1709 році закінчився перемогою шведського короля Карла XII і українського гетьмана Івана Мазепи.

Книга наповнена цікавими і дотепними оповідями автора про його три зустрічі з геніяльним Робертом Фішером не тільки за шахівницею, але й у повсякденному житті, про подорож збірної дружини Північної Америки в Україну з нагоди святкування Ювілею 80-річчя С.Т. „Україна" у Львові у червні 1991 року, її матчі в містах Галичини. Приємно вражає ориґінальна шахова нотація запису партій красивими символами фігур, замість традиційної — буквами, а також прегарне оформлення книги мистцем В. Гавло — земна куля покрита чорно-білими квадратами шахової дошки, увінчана кольоровими національними прапорами України і ЗСА, як символ єднання двох великих народів — українського і американського. А між прапорами — король і пішак, як символ порозуміння і єднання народів земної кулі і міжнаціонального спілкування мовою шахів при мирних баталіях на шахових дошках.

Два розділи праці присвячені суто турнірам української громади в Північній Америці. Це — „Організовані українські шахи в Північній Америці (історичний нарис) і „Партії з українськими майстрами Північної Америки". Тут явно відчувається провідну ролю проф. Ореста Поповича в організації шахового життя українців в Америці. Проф. Попович пише, що

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

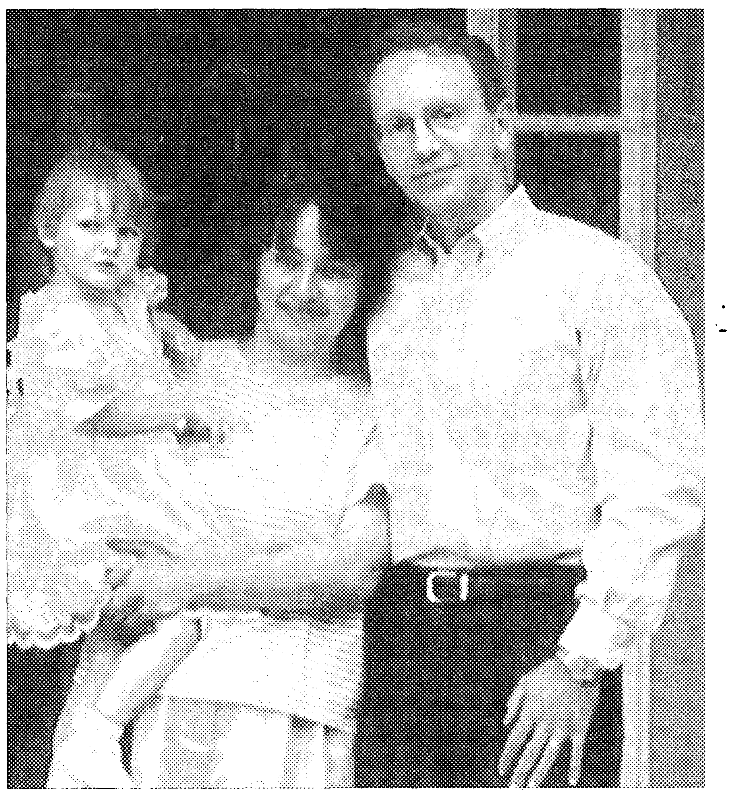
Дар життя

Живе в селі Вільхівці Городенківського району Івано-Франківської області маленька дівчинка — Марійка Приймак, яка народилася з важкою недугою серця. Не знаємо, чи ця біда впала в наслідок того, що її батько був одним із учасників ліквідації чорнобильської катастрофи, чи з іншої причини. Дитина, щоб могла жити, потребувала хірургічної корекції вади. Всі наші зусилля і надії, щоб врятувати життя дитини, були безуспішні. Правда, маленьку допомогу отримали ми в Києві, завдячуючи Київському інститутові серцево-судинної хірургії. Але ця допомога була тимчасовою і не давала надії на життя дитини. Ми вже були втратили всі сподівання, що врятуємо життя своєї донечки. Всі надії були покладені на милосердя і допомогу Всемогутнього Бога.

І сталося непередбачене. Знайшовся в Америці молодий лікар — серцевий хірург, д-р Марко Мостович, за стараннями і допомогою отця Петра Семенича з Вашінґтону та його парафіян, д-р Юрія з дружиною Інною Дейчаківських. Почалось листування, телефони, поїздки за візою в Київ. І так одного дня, поборовши майже непрохідні стежки клопотів та турбот, опинились ми в далекій землі Вашінґтона.

Д-р М. Мостович прийняв нас до свого дому на Фльориді, знайшов місце в найкращому шпиталі міста і без жодної копієчки провів радикальну операцію серця дитини. Ця операція і поїздка були для нас безкоштовні, бо ми люди незаможні і не могли б це оплатити. Від цього часу в моєї донечки є два батьки. Один — біологічний, який дав їй життя, а другий — д-р Мостович, який дав їй змогу це життя зберегти і продовжити. Я приїхала з дитиною з синіми усточками, а повертаюся з червоними і білим рожевим личком.

Дорогий докторе Марку, як ще буде у Вас можливість допомогти іншим хворим дітям з України, що хочуть жити, то Господь і Україна цього Вам не забудуть.

Леся і Марійка Приймак з д-ром Марком Мостовичем п'ять днів після операції.

Мене до глибини душі схвилювало доброзичливе ставлення родини Мостовичів до мене і до моєї дитини. Як приємно, що колишні вихідці з Україні і їхні діти не забули про своїх людей, про свою знедолену батьківщину і чим можуть допомагають нам, доки наша держава не буде спроможна піднести охорону здоров'я на належний рівень. А покищо нам не слід нарікати на нашу державу, вона ж родилася обкраденою, сплюндрованою духово і фізично і їй потрібно добрих хірургів, і віримо, що, дасть Бог, і вони будуть. Я вдячна як родині Мостовичів, докторові Леонідові і його дружині Оксані а особливо докторові Маркові Мостовичеві, так і всій українській громаді, що серед неї живе багато справжніх українців, які не цураються ні своєї батьківщини, ні своєї мови, а допомагають чим і як можуть.

Я вертаюсь в Україну з виліченим серцем дитини і з виліченою моєю душею. І хоч як гарно в Америці, але в Україні буде краще і веселіше жити, бо ця Богом благословенна земля є гідною цього життя, під ясним сонцем і голубими небесами.

Леся і Марія Приймак

Анатолій Гороховський

Не кожна людина людині — вовк

(Документальний нарис)

I

З жінкою, про яку далі поведу мову, я познайомився випадково. Ось як це сталося. На початку минулого року, у складі американської делеґації, я брав участь у міжнародному конґресі журналістів, який проходив в Єрусалимі. В один із днів праці цього форуму випадково пошкодив свої окуляри, без яких ні читати, ні писати не міг. Працівники готелю порадили підійти до автобусної зупинки, яка знаходиться поруч, а там пасажири підкажуть, як дістатися до потрібної майстерні.

Так я і зробив. Прийшовши на вказане місце, побачив чимало людей, які чекали на автобус. Однак, яким з них треба їхати, в який бік і на якій зупинці виходити, — поняття не мав, адже вперше в цьому місті. За допомогою звернувся до пасажирів, які стояли поруч. Запитував по-англійськи та вони мене не розуміли. Підійшов до іншої групи людей, показав розбиті окуляри і просив вказати де лагодять їх. Відповідали на рідній мові (еврейській), якою я не володію.

А тим часом, одна за одною підходили машини, та я стояв безпомічний, не знаючи якою з них слід скористатися. Старша жінка, яка сиділа поруч на лавочці і певно спостерігала за тим, як я бідкаюсь, звернулася до мене:

— Якщо володієте українською або російської мовами, то зможу вам допомогти. Я зрадів, що знайшлася людина, з якою можу спілкуватися, і пояснив в чому суть справи.

— Я можу підказати як доїхати, але навряд чи самі знайдете потрібну майстерню. Якщо не заперечуєте, то я поїду з вами.

— Звичайно, буду тільки вдячний за таку послугу.

За кілька хвилин підійшов автобус, на передньому склі якого пишалася цифра 18. В дорозі люди швидко знайомляться, так сталося і цього разу. Тільки машина рушила, як незнайомка запитала мене:

— Не боїтеся їхати цим маршрутом?

— А чим він відрізняється від інших?

— Тим, що у вісімнадцятому автобусі сталися два вибухи, від яких загинули невинні люди.

Жінка подивилася на мене сумними очима, очікуючи на мою відповідь.

— Та хіба знаєш, де біду стрінеш, і на рівному місці можна впасти. Будемо сподіватися, що цього разу нічого не трапиться. Давайте краще поговоримо про щось більш веселе.

— Шкода, але в моєму житті, на жаль, радісного мало, лише болючі спогади та почуття сердечної подяки людям, яким зобов'язана тим, що маю можливість зараз сидіти поруч з вами.

— Якщо це не секрет, то відкрийте свою душу, — попросив я.

— Можу задовольнити вашу цікавість, однак, нам час виходити.

Десь за 15 хвилин майстер полагодив мої окуляри і, почувши, що ми розмовляємо українською мовою, відмовився взяти гроші за роботу.

— Нехай це буде моїм маленьким подарунком землякові, адже я теж з України, — сказав він на прощання.

Ми вийшли з майстерні і попрямували на зупинку. Я дуже поспішав, адже незабаром повинна була початися зустріч прем'єр-міністра країни з учасниками конґресу. А жінку, яка зробила мені таку послугу, я запросив зайти увечері до готелю, щоб послухати розповідь про її життя. Вона прийняла моє запрошення.

Керівник уряду, якого делеґати тепло зустріли, сказав, що доповіді робити не буде, а має намір лише відповісти на питання журналістів. Відразу біля мікрофонів, що були встановлені в залі, виструнчилася черга. Скориставшись нагодою, я сказав Шімонові Перезові, що приїхав з Чикаґо, міста, в якому проживає числення українська громада. Її цікавить, як складатимуться відносини між Україною та Ізраїлем?

Прем'єр-міністер вказав, що з великою повагою ставиться до України, зацікавлений у зміцненні контактів з молодою незалежною державою, запросив Президента Кучму відвідати Ізраїль. Як відомо, така візита незабаром відбулася.

А ввечорі, як і було доповлено, прийшла гостя. Я почастував її кавою, але, зробивши кілька ковтків, відсунула горнятко убік і запитала:

— Ви не здогадуєтеся з якою метою я прийшла до вас?

— Чому ж? Поперше, я вас запросив, а подруге, до журналістів звертаються за допомогою, або за захистом.

— Ні, не вгадали, — рішуче мовила жінка. — Та перш за все хотіла б запізнатися з вами. Мене звати Дора Ольберґ, все життя пройшло в Україні, мешкала на Буковині, а саме в Чернівцях. А тепер сама відповім на питання, з яким зеврнулася до вас. Я прийшла, щоб на прикладі свого життя спростувати відомий вислів римлян, який в перекладі на українську мову означає: людина людині — вовк.

— Цікаво, дуже цікаво, я готовий вас вислухати.

Продовження буде

Ґрадуація у Філядельфії

В суботу, 17-го травня, відбулася ґрадуація 12-ої кляси в НУРШ у Філядельфії (директор д-р Олександер Лужницький). На ній були присутні: педагогічний дорадник шкіл українознавства Америки мгр Галина Кутко, голова департаменту чужомовних мов Мюленберг коледжу д-р Альберт Кіпа, від Шкільної Ради д-р Олег Третяк, голова Батьківського комітету матуральної кляси мгр Орися Кизима, дирекція школи, вчителі, родичі та учні. Ведуча програмою — заступник директора мгр Віра Бей.

Це урочисте свято відкрила мгр Орися Кизима, яка пригадала, що наші батьки, організуючи перші школи українознавства, вірили, що ідея збереження української мови і культури не обмежиться виключно до їхніх дітей, але також передасться естафетою наступним поколінням. Їхні надії не тільки здійснилися, але й перевершили всі сподівання. Сьогодні, на шостому році незалежності української держави, багато наших професіоналістів володіють добре українською мовою, працюють в Україні на різних відповідальних посадах. Ми горді за них! А заслуга в тому нас усіх: в першу чергу дирекції і учителів, наших дітей — за послух і довір'я, що ми їх ведемо на правильну дорогу; батьків — за розуміння збереження українського кореня...

Випускники НУРШ (перший ряд зліва): Ольга Смолинець, Тарас Лашин, Світлана Теліцин, Андрій Кулинич, Тетяна Данкулич, Дмитро Кіпа; другий ряд: Леся Пустяк, Наталія Струтинська, Іванна Тимчук, Андрея Кизима, Адріяна Біда. На фото бракує Адріяна Коліяс.

Опікун матуральної кляси мгр Богдан Тодорів представив абітурієнтів та привітав своїх підопічних.

Молитву провів катехит НУРШ о. Роман Паньків та дав настанову для випускників:

„...Хай Господь вам помагає йти шляхом ваших предків, батьків і виховників для збереження українських національних традицій, поширення правди про наш Богом бережений український народ, про землю наших прародичів і батьків — славну вільну Україну. Божого вам Благословення!"

Від імені Шкільної Ради д-р Олег Третяк розповів про її працю, привітав випускників та слушно до такого моменту процитував слова Івана Франка.

З привітанням до абітурієнтів звернулась інспектор матуральних іспитів мгр Галина Кутко: „...Після довгих років ~~навчання ви здали іспит~~ зрілості. Матура — це перші ваші кроки в життя; ви пустили коріння продовжувати навчання мови, культури... Молоді професіоналісти — колишні учні шкіл українознавства. Ми сподіваємось колись побачити і ваші імена, бо наша громада потребує нових провідників. Складаю вам щирі ґратуляції!"

До випускників з привітальним словом звернувся д-р Альберт Кіпа, який відзначив, що батьки, родина та вся українська громада гордяться ними, бо „12-ть років, 120 місяців, потенціяльно 384 суботи, а це значить 1,728 годин свого молодого життя посвятили випускники шкіл українознавства; не тільки ознайомились з мовою, культурою, історією але й з долею українського народу, з нашим національним характером, краще пізнали себе". І дав батьківську настанову: „Ваша свідомість — це майбутність української громади в діяспорі і в Україні. Україна потребує сьогодні нові ініціятиви в культурі, економіці та політиці. І для нових підходів потрібно нове покоління. Пам'ятайте приказку: 'Як не дбатимеш, то й не матимеш'. Не зупиняйтесь на цьому першому кроці, вступайте сміливо в світ, не втрачаючи свого „Я" і вашої національної ідентичности. Тоді ви зрозумієте вартість вашого виховання та освіти. Тоді й ви додасте щось до скарбу нашого народу та людства".

Д-р А. Кіпа подякував батькам, вчителям, дирекції школи за їхню віддану та часто недооцінену працю. З прощальним словом до своїх старших товаришів виступила голова 11-ої кл. Лада Кий, яка привітала їх з успішним завершенням науки та побажала випускникам щастя й успіхів на дальшій дорозі життя, щоб ширили добре ім'я про Україну та знайомили чужинців з її культурою та історією.

Директор НУРШ д-р Олександер Лужницький привітав абітурієнтів з закінченням школи: „Ґратулюємо вам за ваш вклад та працю в Нашій Українській Рідній Школі за останні дванадцять років вашого молодого життя... Скінчити 12-тилітню школу не всі учні можуть чи вміють... Ви витримали! Ідіть у світ та пам'ятайте, що все, що ви осягнули в НУРШ, а саме, хто і що ви є, це лише завдяки Всевишньому, вашим родичам, бабусям та дідам, вашим учителям та вашим приятелям з лавки! Хай Господь вам допоможе! Продовжуйте ~~ланцюг науки тут і в~~ Україні, щоб стати дороговказом для інших!".

Під щирі оплески відбулася роздача грамот абітурієнтам. Президент матуральної кляси подякував всім, хто допомагав їм здобувати освіту: дирекції, вчителям, секретарці, батькам, бабуням та дідусям, котрі з такою терпеливістю допомагали нам навчитися про наше минуле та сьогоднішнє, допомогли нам пізнати, хто ми, що ми та чиї ми діти, та щоб чужого навчались, але свого не цурались. Закінчилася ґрадуаційна програма виступом мгр Орисі Кизими, яка подякувала всім, хто допоміг успішно закінчити НУРШ та дала настанову випускникам, щоб наполегливою працею, завзяттям і здобутками вони вписалися в історію української діяспори на славу України.

А ввечері цього ж дня відбувся матуральний бенкет, на якому майстром церемоній був вчитель Роман Дубенко. З привітальним словом звернулися до присутніх голова Шкільної Ради Богдан Гаєюк: „За вами багато років української школи — української цілоденної школи декому з України та української суботньої школи в Америці... Завдяки вашим учителям перед вами відкрилася скарбниця цінностей української нації. Ми, ваші родичі і ваші вчителі віримо, що ви дорожитимете цими цінностями й збережете їх протягом усього свого життя... Даруйте Україні вашу віру і вашу любов!.."

Молитву провів катехит школи о. Роман Паньків та поблагословив їжу. Зі сяючим словом звернулася до присутніх та ґрадуантів колишня директорка Української Інформаційної Служби УККА в Вашінґтоні мгр Тамара Ґалло, яка розповіла, який вплив мала школа українознавства на її життя і працю тут в Америці та в Україні, про свою працю з студентськими групами в передвиборчий період в Україні, про участь при зустрічі президентів Б. Клінтона і Л. Кучми. Звертаючись до ґрадуантів, дала настанову: „Ви маєте талант і знання. І не залежить, що ви виберете в житті, але, відкриваючи світ, не забувайте, що ви закінчили школу українознавства, і прикладіть свої сили для співпраці з Україною".

Директор НУРШ д-р Олександер Лужницький, заступник директора мгр Віра Бей вручили ґрадуантам дипломи. Ґрадуанти дістали також від СУК „Провидіння" книгу Гординського „Українська ікона", а від батьків "History of Europe" by Norman Davies. Від кредитівки „Самопоміч" та Українського Народного Союзу Філядельфійської округи ґрадуанти одержали гарні побажання, наставови і грошові чеки від їх представників. Знову звучали щирі слова подяки вчителям, батькам, дирекції, прощальні слова від мгр Орисі Кизими, учениці 11-ої кл. Лади Кий, ґрадуантки Лесі Пустяк. Бенкет і забава продовжувались до пізньої ночі. Гарно грала оркестра, веселились всі присутні. Адже позаду недоспані ночі, домашні завдання, більше вільного часу для здійснення своїх мрій, бо і в американських школах всі вони мали значні досягнення в тих чи інших науках. Вже деякі теперішні випускники гідно репрезентували свою українську націю. Наприклад, мали нагоду брати участь у "Model United Nations" і репрезентували Україну Андрея Кизима, Адріяна Біда. А учасники українських клюбів О. Смолинець, Л. Пустяк, І. Тимчук, члени СУМ Т. Лашин та А. Кулинич, члени Пласту Д. Кіпа, А. Біда, О. Смолинець, І. Тимчук є прикладом гордости за приналежність до української спільноти. Учасники українських хорів і танцювальних колективів Н. Струтинська, А. Кизима, О. Смолинець, А. Біда та інші є зразком шанування і показу іншим української культури. Деякі з випускників народились в Україні, а більшість з народжених в Америці вже мандрувала по Україні і, навіть як, наприклад, Адріян Коліяс, подолали Говерлю. Кожен з цих молодих нащадків України ще змалку пов'язаний з громадським життям української діяспори. І дай, Боже, щоб і надалі національне виховання, національний дух не розгубилися на життєвому шляху.

Галина Клюк-Дзівак

Нова книга...

(Закінчення зі стор. 2)

українські скитальці, які приїхали в Америку на проживання після Другої світової війни, були політичними емігрантами (а не заробітковими), з високим рівнем національної свідомости і весь час мріяли про повернення в Україну, про швидкий розпад комуністичної системи, завжди були душею зі своєю окупованою ворогом Україною.

Професор подає розвинену мережу українських шкіл, різних товариств, спортових організацій і шахових клюбів, серед них „Шаховий коник", „Тур", „Тризуб", „Крилаті", „Беркут", „Сокіл", „Січ", „Львів", „Централя", „Довбуш", „Чорноморська Січ", СТ „Україна". Свідомі українці Америки, навіть у назвах клюбів, товариств, де тільки могли, додавали слово „український", підкреслюючи, що вони з України і працюють на славу України.

Цінність збірника значно підвищується, як визнає сам автор, в наслідок аналізів і коментарів міжнародного гросмайстра Адріяна Михальчишина — шахового теоретика, аналітика і тренера. Шахові партії супроводжуються, крім коментарів, — дружніми шаржами на відомих шахістів з колекції Львівського спортового журналіста, дослідника українських шахів у діяспорі — Івана Яремка.

В збірнику наводяться відомості про багатьох шахістів-українців Америки серед них — Степан Попель, Мирослав Радомський, Борис Бачинський, Віктор Дзера, Петро Радомський, Степан Стойко, Іван Теодорович, Тома Возний, Волтер Добрич, Осип Пундій та інші.

В додатку до книги подаються кращі висліди О. Поповича, покажчики партій за противниками і дебютами. Накінець хочеться подякувати авторові за чудову, таку потрібну українським шахістам книгу, а також львівським видавництвам „Каменяр", „Червона Калина", „Академічний Експрес" за друкування книг, написаних нашими земляками-патріотами в діяспорі — Юрієм Семенком „Шахи в Україні", „Тички", і цим презентом проф. Ореста Поповича українським шанувальникам шахів. Схоже, що шаховою столицею України і надалі залишається княже місто Львів.

Жаль, що ці книги написані синами України, які в часи комуністичного режиму були змушені залишити свою батьківщину, щоб рятувати своє життя, щоб не потрапити в ГУЛаґи, і шукати своєї долі і кращого життя на чужині, живучи нелегким життям емігрантів. Проте рідна Україна про них не забуває і їх праця буде належно оцінена українським народом.

Як видно з додатку, проф. О. Попович за 40 років (1953-93) брав участь у 34-ох офіційних змаганнях, у яких 16 разів виборював перше місце, 13 разів посідав з 2-ге по 4-те місця, в 1988 році завоював золоту медалю на Українській Олімпіяді з нагоди Тисячоліття Християнства в Україні і є кращим шахістом серед українців Північної Америки.

Книга тільки б виграла, якби проф. Попович у своїй праці був подав коротенький нарис про чемпіонів і кращих шахістів ЗСА, історію розвитку і поширення там шахів.

Придбати книгу проф. Ореста Поповича покищо можна лише в науково-видавничому товаристві „Академічний Експрес", яке випустило книгу, під адресою: 290070, Львів-70, а/с 7366, тел. (0322) 72-37-04.

ЛБА — гідний...

(Закінчення зі стор. 1)

демії в Кеймбриджі, Масс., завдяки окремій стипендії, але його перебування вже кінчається і в липні подружжя Ясіновських повертається до Львова. Вже від початку розмови приємно вражає поважний та відповідальний підхід до усіх питань молодих віком гостей, які однак своїм знанням та зрозумінням своїх завдань не лише чудують, але викликають подив і гордість, що в Україні приходить до голосу така саме добра зміна поколінь. Конкретні, ділові відповіді, без непотрібних деклямацій і патріотичних фраз, на які ми вже такі вразливі, а лише діловість, а при тому відданість цій академії, в якій вони вказують правильний шлях іншим.

— Вияснітъ дещо, — звертаємося до А. Ясіновського, — про ваші завдання в ЛБА та про саму академію.

— Я закінчив Львівський Університет в 1990 році, а в ЛБА викладаю грецьку мову і клясичну філологію. Коли йдеться про академію, то ось тут вам „Інформативний вісник", історія ЛБА англійською мовою і зразок студентського місячника „Софія". Також багато інформацій дасть вам книжечка з доповіддю о. д-ра Роберта Тефта про візитацію ЛБА.

— Це матимемо нагоду переглянути опісля, а все ж цікаво від вас таки „на живо" почути дещо про ЛБА, про її працю і розвиток.

— ЛБА, як вам, певно, відомо, має два відділи, а це загальний у Львові і семінарський у Рудному. Загальний-мирянський запланований на п'ять років, а семінарський — на шість. Значить, перших абсольвентів будемо мати у 2000 році, а тепер іде дуже інтенсивна наука. Тепер маємо 280 студентів, а в цьому році було 63 викладачів. Академія має, як побачите з „Інформативного вісника", дуже наукову програму, в тому також інтенсивну мовну для вивчення чужих мов, передусім англійської. Концентруємося тепер на видаванні підручників, які потрібні студентам, щоб і тим піднести українську богословську свідомість.

— Як втримується ЛБА „на поверхні" у важких економічних обставинах, що тепер існують? Чи має вона поміч урядових чинників та як діє ціла адміністрація?

— Тут, здається, таки найбільша заслуга проректора д-р Бориса Ґудзяка.

Він є душею та рушійною силою ЛБА як під науковим оглядом, так і адміністраційним. Мусите знати, що навчання є платне 100 дол. річно, але справжній кошт одного студента виносить 1,000 дол. Отже, якби не фінансова поміч, яку здобуває д-р Б. Ґудзяк, то все це не було б можливо, бо закони України не передбачають ніякої фінансової субсидії для богословського диплому, а тим самим і немає помочі від міської адміністрації, хоча запрошуємо постійно депутатів, щоб пізнали нашу працю та успіхи. Але чи знаєте, що д-р Б. Ґудзяк зумів навіть своїх американських знайомих намовити до нас приїздити та ще й допомагати? А тепер в Чикаго ведеться допомогова акція в Осередку відродження духовности українського народу з тим, що пожертви мають бути звільнені від податків.

— Ви обширно говорите про особисті дії проректора, а чи цікавиться станом ЛБА Рим та в якому ступені?

— Це найкраще вказує звіт із візитації о. д-ра Р. Тефта. ЛБА наразі афілійована до Папського орієнтального інституту в Римі, але із швидкістю росту і розвитку ЛБА плянується на майбутнє створити Український Католицький Університет з чотирма факультетами, до яких можна буде додати ще два. Цей університет має бути відкритий для всіх, що визнають Христа, бо мусите знати, що д-р Б. Ґудзяк працює в екуменічному дусі цілий час.

— Як іде співпраця поміж двома відділеннями?

— Про це дбає в першу чергу ректор о. д-р Михайло Демид. Поруч з навчанням впродовж року є ще літня школа, яка обов'язує усіх студентів-немирян. Плянується також курс підвищення знання для священиків, щоб підготовити високоморальних і висококультурних душпастирів. Тут допомагають також наші владики, а крім того маємо високоякісний науково-викладацький склад, маємо наукові конференції, видання і щораз ширшу бібліотеку.

— Ми читали у „Сівачі" про те, що ваша дружина сама була укладачем одного з цінних каталогів, що їх видала ЛБА враз із Львівським Історичним Музеєм. Чи можна дещо про цю працю додати?

Тут забирає слово О. Ясіновська, яка невдовзі буде також викладачем на ЛБА.

— „Каталог кириличних рукописних Євангелій XV-XVIII століть" — це вартісний вклад до бібліотеки ЛБА. Там увійшли описи рукописних кириличних євангелій із 47 кодексів. Євангельські сюжети широко вивчають богослови, мистецтвознавці, історики, філологи. Отже це важливий вклад у бібліотеку ЛБА, яка налічує вже тепер 20,000 томів і постійно поповнюється. Вона є одним з дуже важливих моментів праці ЛБА, а зокрема студій її студентів. В новому приміщенні іде комп'ютерне її каталогування, шукається можливостей закупівлі цілих бібліотек, зокрема нових видань. Все це можливе тепер, коли після неймовірних зусиль нашого проводу вдалося винайняти нове приміщення на вулиці Свєнціцького.

Від наших цікавих гостей довідуємося, що до поширення бібліотеки сильно причинилися пожертви із ЗСА українців і неукраїнців, а рухливий директор її д-р Михайло Петрович увесь час старається про її поповнення, знаючи, яким важливим прицілом до культурного піднесення студентів ЛБА є саме можливість користуватися добрими джерелами та підручниками.

Наша розмова якось не хоче закінчуватися, бо цікаві молоді люди мають стільки до розповіді, стільки інформацій та вияснень. Переглядаємо список 12 видань академії, календар навчального року, оцінку академії, зроблену д-р Р. Тефтом і видавану комп'ютерним способом студентську газетку „Софія", що почала виходити минулого року. Скільки праці, скільки знання за так короткий час існування. Як добре, що маємо таких послідовників традицій Греко-Католицької Богословської Академії, що її заснував колись Митрополит Андрей Шептицький.

Немов жива станула перед очима картина з давнього минулого. Вулицею Сикстуською, біля нашого родинного дому, марширує бистрим кроком ректор цієї Академії о. д-р Йосиф Сліпий, а за ним два чорні ряди молодих богословів у рясах, ідуть так само енергійно вперед. І, здається, немов бачу теперішніх їхніх послідовників — вони ідуть також вперед, несучи цей самий стяг культури і знання українського богослов'я, що був девізою виховань Митрополита Андрея і Патріярха Йосифа.

Особи чи установи, які хочуть допомогти ЛБА, можуть писати на адресу: Lviv Theological Academy, Martha Sharun, Ukrainian Catholic Education on Foundation, 2247 West Chicago Ave. Chicago, IL 60622.

Чудотворна Сила Божої Матері з Ґарабандалю

Хочу вам розказати про доброту Чудотворної Пречистої Діви Марії з Ґарабандалю. Ґарабандаль — це мале село в горах північнозахідної Еспанії, яке має тільки 300 мешканців. Там між роками 1961 і 1965 малим дівчаткам кілька разів об'явилася Матінка Божа. Від того часу Ґарабандаль став такою чудотворною місцевістю, як Люрд чи Фатіма. Дуже багато людей приїжджає до Ґарабандалю просити чуда ласки в їхніх потребах.

Від трьох тижнів я перебуваю в лікарні. Від довгих років хворію на емфізему і маю недугу серця. Крім того, в мене є ще повно хворіб, що ледве в мені поміщуються. Моя хвороба є невилична і вона дуже прогресує. Найбільше мене омучували несамовито жахливі атаки кашлю. Кожну атаку я думала, що це вже мій кінець. Хто бачив ті атаки, був такої самої думки. Ті атаки діставала я по два-три рази денно, а деколи і частіше.

Одного разу прийшов до мене до лікарні мій 16-літній внук Адріян. Прийшов і каже: „Бабуню, я приніс тобі мою вервицю. Вона дотулювалася до хреста, якого цілувала сама Матінка Божа в Ґарабандалі в Еспанії. Тепер я тої вервиці не потребую, а тобі вона може помогти". В той момент я дістала жахливо сильну атаку. Останками сил я взяла ту вервицю, що тримала в руці і поцілувала. Тяжко повірити, але атака в одній секунді перестала. Вже доходить два місяці, а я атак більше не дістаю. Дякую, Адріяне, що ти подумав і приніс мені ту вервицю, і дякую Чудотворній Матінці Божій з Ґарабандалю і чудотворній вервиці. Безмежно вдячна за ласкаву поміч.

Софія Федишин-Щербій,
Воррен, Миш.

ГОЛОВНА УПРАВА Т-ВА ВОЯКІВ УПА
ім. ген.-хор. Романа Шухевича-Тараса Чупринки в ЗСА
з глибоким жалем і сумом повідомляємо своїх членів, друзів, приятелів та всю українську громаду, що в суботу 14-го червня 1997 року відійшов у вічність

бл. п.

БОГДАН
МОРОЗ-ЛІСОВИЙ

нар. 22-го липня 1922 р.
в селі Вербів, Бережанського повіту, Україна
голова Товариського суду Т-ва Вояків УПА в ЗСА.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в українській католицькій церкві св. Миколая в Баффало, Н.Й. в середу 18-го червня 1997 р.

Родині покійного висловлюємо глибоке співчуття.
Вічна йому пам'ять!

Тристейтовий Комітет Допомоги Дітям Чорнобиля у Піттсбургу звітує

В неділю, 18-го травня ц. р., в домі ім. Митр. Шептицького при церкві св. Юра у Піттсбургу, при чисельній участі громадян, Тристейтовий Комітет Допомоги Дітям Чорнобиля звітував про свою діяльність за останнього півроку. Ця праця є багатогранна. Голова комітету, інж. Сидір Тимяк підсумував ряд програм, якими займається ця доброчинна організація.

Продовжується успішно програма „Коронарі". У жовтні 1996 року медична група під проводом кардіолога д-р Майкла Кулґа, спільно з українськими лікарями, перевели успішно ряд серцево-судинного шунтування (bypass operations). Це вперше такі операції проведено у Львівській обласній клінічній лікарні завдяки медичному обладнанню, яке наш комітет переслав з Піттсбурґу та допоміг його влаштувати в лікарні. Наша співпраця з українськими лікарями продовжується і д-р Кулґ плянує знов відвідати Львів осінню ц. р.

Зліва: М. Комічак, д-р Л. Кий, І. Голубець, М. Фарлі, Д. Генсьоровська, С. Тим'як.

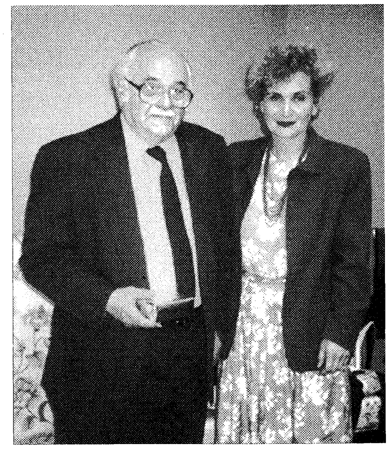
Комітет продовжує свою співпрацю та допомогу Львівській обласній дитячій спеціялізованій лікарні, головним лікарем якої є д-р Олександер Миндюк. Ця лікарня опікується 3,000 дітьми в області, які зареєстровані як потерпілі від чорнобильської катастрофи. Давніше ми закупили для них модерні апарати для ендоскопічного відділу. Недавно ми передали їм нову камеру та додаткове устаткування. Завідуючий відділом д-р Орест Кочеркевич дякує громаді за наш дар та каже, що апарати працюють бездоганно. У грудні 1996 року ми переслали до лікарні 5,000 дол., за які вони закупили комп'ютери та мають включатись в інтернет.

Ми співпрацюємо з американською доброчинною організацією у Піттсбурґу „Clobal Links", від яких ми отримуємо операційні нитки, ножі та інші хірургічні матеріяли, які ми висилаємо до трьох шпиталів у Львові. Ці матеріяли є дуже потрібні в Україні і в цьому році ми вже вислали три посилки літаком, вартости 5,440 дол. до обласної лікарні, дитячої лікарні та до лікарні ветеранів і репресованих ім. Юрія Липи у Винниках.

Спільно з ЗУАДК та місцевим „Ротарі" ми розпочали програму медично-технічного вишколу українських техніків. Двох інженерів зі Львова вкоротці будуть вишколювати у Каліфорнії, а після їх повернення додому, будуть організувати базу у Львові, де обслуговуватимуть медичні апарати, які вони одержали з Америки.

Ми вже четвертий рік співпрацюємо з „Ротарі" клюбом у Норвін, коло Піттсбурґу у пересилці медично-харитативної допомоги для України. До цього часу ми вислали чотири пачки з медичними машинами, апаратами, шпитальним матеріялом та лікарствами. Під цю пору вони вистарались від місцевих шпиталів харитативної допомоги вартости 100,000 дол. Ми стараємося спільно із ЗУАДК вислати це в Україну окремою пачкою, але нові бюрократичні розпорядження в Україні роблять нашу харитативну працю тяжкою. Тепер очікуємо на їхній дозвіл та звільнення з мита.

По звіті голови Марта Фарлі представила гостей з Канади — Дарію Генсьоровську та Ірину Голубець, які провадять у Торонто програму „Приятелі дітей", що збирає фонди та висилає лікарства, одяг, взуття до сиротинців в Україні, щоби покращати умови життя дітей у сиротинцях та забезпечити їх основними засобами і речами для нормального розвитку дитини. Вони розказали про їхню працю, зокрема про організацію розсилки допомоги по всіх областях. Присутні оглянули також відео із їхньої праці у минулих роках. Всіх зворушив безнадійний стан дітей-сиріт і калік в Україні та праця канадської групи для покращення їхнього життя.

М. Комічак із д-р Л. Кий по отриманні відзначення від ЗУАДК.

Відтак голова представив д-р Ларису Кий, новобрану голову ЗУАДК, яка підсумувала півстолітню працю цієї доброчинної організації для української громади. Зокрема, начеркнула недавно закінчену програму „Надія", в якій ЗУАДК зорганізував 13 шкіл-інтернатів в Україні. В них сироти навчились ремесла і тепер вони вже починають продуктивно працювати. Цю програму спонзорував американський Уряд. Також д-р Кий представила новий проєкт забезпечення дітей у сиротинцях окулярами. Цією програмою керує д-р Джан Карк, полковник американської армії, який уже зі своїх фондів забезпечив окулярами дітей у двох областях: Херсонській і Харківській.

При кінці д-р Кий відзначила і нагородила інж. Михайла Комічака ювілейним годинником 50-ліття ЗУАДК за його довголітню та віддану працю для ЗУАДК.

Присутні задали ряд питань гостям та всі підтримували їхню працю. Кавою і солодким закінчено сходини.

Сидір Тим'як

